

יחסי בית ספר-הורים

ד"ר עידית פסט

המחלקה לחינוך
סמסטר א' תשפד
מספר קורס 0-129-2-641
יום ג' 12-14
שעת קבלה: בתיאום מראש
אימייל: fast@bgu.ac.il

הקורס יעסוק באחת הדילמות המרכזיות העומדות בפני אנשי חינוך וקובעי מדיניות: תפקידם של הורים במערכת החינוך והיחסים איתם. באיזו מידה יש לאפשר להורים מעורבות בהתנהלות היומיומית של בית הספר, בתהליך הלמידה, ובקביעת מדיניות? האם מעורבות הורים תורמת להישגי התלמידים? ואם כן, מעורבות מאיזה סוג? מה ההבדל בין מעורבות הורים למען ילדם לבין מעורבות הורים קולקטיבית? מה עושים כשיש קונפליקטים בין בית הספר להורים? כיצד מורות ומנהלות מתנהלות מול מעורבות הורים ותופסות אותה? וכיצד דפוסים של אי-שוויון חברתי פועלים בקשר בין בית הספר להורים? כדי לדון בסוגיות אלה, הקורס ישלב בין חומרי קריאה אקדמיים, מסמכי מדיניות, ניסיונם המעשי של הסטודנטים, וסימולציות. נשתמש בידע הקיים בספרות האקדמית בישראל ובעולם כדי להתמודד עם שאלות הנוגעות ליחסי הורים-בית הספר ביומיום של מערכת החינוך בישראל.

דרישות הקורס ופירוט מרכיבי הציון:

קריאה: הסטודנטיות נדרשות לקרוא את כל החומרים המוגדרים כקריאת חובה. כל הפריטים נמצאים באתר Moodle.

הצגת מאמר: 20% מהציון בקורס ינתנו על הצגת מאמר בכיתה. הנחיות ינתנו בכיתה ובמודל.

ניתוח סימולציות: 30% מהציון בקורס ינתנו על נוכחות בסימולציה ומטלת ניתוח סימולציה.

עבודה סופית: 50% מהציון הסופי בקורס ינתן על מטלה מסכמת. פרטים נוספים על המטלה ינתנו בהרצאות ובאתר הקורס.

ציון עובר בקורס הינו 65.

הצהרת מגוון וסבלנות

הקורס שואף לתמוך בכל סטודנט וסטודנטית ללא קשר למוצאה הלאומי, דתי או עדתי, מצב כלכלי, מגדר, נטייה מינית, דתיות, גיל, נכות או לקות למידה, ארץ מוצא, עמדה פוליטית, או כל מאפיין אחר שמשמעותי עבור היושבות והיושבים בכיתה. ברצוני לאפשר סביבה של כבוד הדדי ומקום לדיאלוג המאפשרים למידה משמעותית ואני מעודדת אתכם לפנות אלי בכל עניין.

הצהרת התאמות

חיילי וות מילואים ונפגעים. הלחימה יזכו להתאמות בקורס בהתאם [למתווה האוניברסיטה](#) ובתיאום אישי מול המרצה. במקרה הצורך ניתן לפנות לדיקנט הסטודנטים בטלפון 08-6472372/0/1. הדיקנט גם מעמיד לרשות הסטודנטים תמיכה נפשית לאורך תקופת המלחמה, ניתן למצוא פרטים [כאן](#).

תכנית השיעורים ורשימת קריאה

(יתכנו שינויים ברשימת הקריאה במהלך הקורס, במידה ויהיו תישלח על כך הודעה מסודרת).

שבוע	תאריך	נושא	קריאת חובה
1.	02.01	היכרות והקדמה	נוי, ב. (2014). של מי הילד הזה. הוצאת מופ"ת. עמודים 26-43-57, 37.
2.	09.01	שאלת תחום השיפוט	פסט, ע., טובין, ד., ושכטר, ת. (2023). חינוך כיתה – היכן ההורים משתלבים? דו"ח מחקר
3.	16.01	הון חברתי והון תרבותי	Lareau, A. (1987). Social class differences in family-school relationships: The importance of cultural capital. <i>Sociology of education</i> , 73-85.
4.	23.01	הצטלבויות	ארדריך, ל., גולדן, ד., ורוברמן, ס. (2018). אימהות וניווט החינוך בבית הספר: מבט השוואתי. ביטחון סוציאלי 103: 237-261.
5.	30.1	אין שיעור – בחירות לרשויות המקומיות	
6.	06.02	ההורה הראוי	McCrary Calarco, J., Horn, I. S., & Chen, G. A. (2022). "You Need to Be More Responsible": The Myth of Meritocracy and Teachers' Accounts of Homework Inequalities. <i>Educational Researcher</i>
7.	13.02	ערכים	Hauser-Cram, P., Sirin, S. R., & Stipek, D. (2003). When teachers' and parents' values differ: Teachers' ratings of academic competence in children from low-income families. <i>Journal of Educational Psychology</i> , 95(4), 813.
8.	20.02	רגשות המורים	Lasky, S. (2000). The cultural and emotional politics of teacher-parent interactions. <i>Teaching and Teacher Education</i> , 16(8), 843-860.
9.	27.02	תפקיד המנהלת – שיעור אסינכרוני	Addi-Raccah, A., & Ainhoren, R. (2009). School governance and teachers' attitudes to parents' involvement in schools. <i>Teaching and Teacher Education</i> , 25(6), 805-813
10.	05.03	סימולציה	
11.	12.03	עיבוד סימולציה וסיכום קורס	

קריאה נוספת

אדי-רקח, א', וגרינשטיין, י (2016). יחסי מורים הורים בבית הספר: סוגי הון כמסגרת לבחינת מעורבות הורים בבית הספר. דו"ח מחקר למדען הראשי, משרד החינוך.

כהן זכריה, מ', וטובין, ד' (2022). מילים מתריסות, מעשים צייתנים - התמודדות צוות מחנכות עם בעיות מתמידות. עיונים במנהל ובארגון החינוך.

שויעי, ת' וטובין, ד' (2022). יום הורים כטקס וסמל, בתוך: עידית טבק ואיציק גילת (עורכים) מבטים מצטלבים – שותפות חינוכית בין הורים לצוותי החינוך. מופת

Addi-Racah, A., & Arviv-Elyashiv, R. (2008). Parent empowerment and teacher professionalism: Teachers' perspective. *Urban Education*, 43(3), 394-415.

Addi-Racah, A., & Ainhoren, R. (2009). School governance and teachers' attitudes to parents' involvement in schools. *Teaching and Teacher Education*, 25(6), 805-813.

Allen, Q. (2013). "They think minority means lesser than" Black middle-class sons and fathers resisting microaggressions in the school. *Urban education*, 48(2), 171-197.

Bæck, U. D. K. (2010). 'We are the professionals': a study of teachers' views on parental involvement in school. *British Journal of Sociology of Education*, 31(3), 323-335.

Baquedano-López, P., Alexander, R. A., & Hernández, S. J. (2013). Equity issues in parental and community involvement in schools: What teacher educators need to know. *Review of research in education*, 37(1), 149-182.

Calarco, J. M. (2014). Coached for the classroom: Parents' cultural transmission and children's reproduction of educational inequalities. *American Sociological Review*, 79(5), 1015-1037.

Carreón, G. P., Drake, C., & Barton, A. C. (2005). The importance of presence: Immigrant parents' school engagement experiences. *American Educational Research Journal*, 42(3), 465-498.

Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American journal of sociology*, 94, S95-S120. **Pg. S109-S116.**

Diamond, J. B., & Gomez, K. (2004). African American parents' educational orientations: The importance of social class and parents' perceptions of schools. *Education and Urban Society*, 36(4), 383-427.

Elgad-Klonsky, S., & Tamir, E. (2019). An ideological clash of worldviews in State religious schools in Israel. *International Journal of Educational Development*, 70, 102083.

Ferrara, M. M. (2009). Broadening the Myopic Vision of Parent Involvement. *School Community Journal*, 19(2), 123-142.

Hornby, G., & Lafaele, R. (2011). Barriers to parental involvement in education: An explanatory model. *Educational review*, 63(1), 37-52.

- Horvat, E. M., Curci, J. D., & Partlow, M. C. (2010). Parents, principals, and power: A historical case study of “managing” parental involvement. *Journal of School Leadership*, 20(6), 702-726.
- Horvat, E. M., Weininger, E. B., & Lareau, A. (2003). From social ties to social capital: Class differences in the relations between schools and parent networks. *American educational research Journal*, 40(2), 319-351.
- Hughes, J. N., Gleason, K. A., & Zhang, D. (2005). Relationship influences on teachers' perceptions of academic competence in academically at-risk minority and majority first grade students. *Journal of school psychology*, 43(4), 303-320.
- Ishimaru, A. M., Lott, J. L., Torres, K. E., & O'Reilly-Diaz, K. (2019). Families in the Driver's Seat: Catalyzing Familial Transformative Agency for Equitable Collaboration. *Teachers College Record*, 121(11), 1-39.
- Ishimaru, A. M., & Takahashi, S. (2017). Disrupting racialized institutional scripts: Toward parent–teacher transformative agency for educational justice. *Peabody Journal of Education*, 92(3), 343-362.
- Kelly, S., & Price, H. (2011). The correlates of tracking policy: Opportunity hoarding, status competition, or a technical-functional explanation?. *American Educational Research Journal*, 48(3), 560-585.
- Lareau, A. (2015). Cultural knowledge and social inequality. *American sociological review*, 80(1), 1-27
- Lareau, A., & Horvat, E. M. (1999). Moments of social inclusion and exclusion race, class, and cultural capital in family-school relationships. *Sociology of education*, 37-53.
- Lareau, A., Evans, S., & Yee, A. (2016). The rules of the game and the uncertain transmission of advantage: Middle-class parents' search for an urban kindergarten. *Sociology of Education*, 89(4), 279-299.
- Lareau, Annette, and Vanessa Lopes Muñoz. 2012. “You’re Not Going to Call the Shots’ Structural Conflicts between the Principal and the PTO at a Suburban Public Elementary School.” *Sociology of Education* 85(3):201–18.
- Lavee, E., & Benjamin, O. (2015). Working-class mothers' school involvement: a class-specific maternal ideal?. *The Sociological Review*, 63(3), 608-625.
- Lechuga-Pena, S., Becerra, D., Mitchell, F. M., Lopez, K., & Sangalang, C. C. (2019). Subsidized housing and low-income mother’s school-based parent involvement: Findings from the fragile families and child wellbeing study wave five. *Child & Youth Care Forum*, 48(3): 323-338.
- Lewis, A. E., & Diamond, J. B. (2015). *Despite the best intentions: How racial inequality thrives in good schools*. Oxford University Press. **Chapter 5**. Electronic version available.

- Lewis-McCoy, R. H. (2014). *Inequality in the promised land: Race, resources, and suburban schooling*. Stanford University Press. **Introduction**. Electronic version available
- Lyken-Segosebe, D., & Hinz, S. E. (2015). The politics of parental involvement: How opportunity hoarding and prying shape educational opportunity. *Peabody Journal of Education, 90*(1), 93-112.
- Morgan, E. H., & Stahmer, A. C. (2020). Narratives of single, black mothers using cultural capital to access autism interventions in schools. *British Journal of Sociology of Education, 1-18*.
- Murray, B., Domina, T., Petts, A., Renzulli, L., & Boylan, R. (2020). “We’re in this together”: Bridging and bonding social capital in elementary school PTOs. *American Educational Research Journal, 57*(5), 2210-2244.
- Posey-Maddox, L., & Haley-Lock, A. (2020). One size does not fit all: Understanding parent engagement in the contexts of work, family, and public schooling. *Urban Education, 55*(5), 671-698.
- Reynolds, A. D., Crea, T. M., Medina, J., Degnan, E., & McRoy, R. (2015). A mixed-methods case study of parent involvement in an urban high school serving minority students. *Urban Education, 50*(6), 750-775.
- Rollock, N., Gillborn, D., Vincent, C., & Ball, S. J. (2014). *The colour of class: The educational strategies of the Black middle classes*. Routledge. **Chapter 5**. Electronic version available.
- Sampson, R. J., Morenoff, J. D., & Earls, F. (1999). Beyond social capital: Spatial dynamics of collective efficacy for children. *American sociological review, 633-660*.
- Sattin-Bajaj, C., & Roda, A. (2020). Opportunity hoarding in school choice contexts: The role of policy design in promoting middle-class parents’ exclusionary behaviors. *Educational Policy, 34*(7), 992-1035.
- Schaedel, B., Freund, A., Azaiza, F., Hertz-Lazarowitz, R., Boem, A., & Eshet, Y. (2015). School Climate and Teachers' Perceptions of Parental Involvement in Jewish and Arab Primary Schools in Israel. *International Journal About Parents in Education, 9*(1).
- Schneider, M., Marschall, M., Teske, P., & Roch, C. (1998). School choice and culture wars in the classroom: What different parents seek from education. *Social Science Quarterly, 489-501*.
- Smith, T. E., & Sheridan, S. M. (2019). The effects of teacher training on teachers’ family-engagement practices, attitudes, and knowledge: A meta-analysis. *Journal of Educational and Psychological Consultation, 29*(2), 128-157.
- Symeou, L., Roussounidou, E., & Michaelides, M. (2012). " I Feel Much More Confident Now to Talk With Parents": An Evaluation of In-Service Training on Teacher-Parent Communication. *School Community Journal, 22*(1), 65-87.

Thijs, J., & Eilbracht, L. (2012). Teachers' perceptions of parent–teacher alliance and student–teacher relational conflict: Examining the role of ethnic differences and “disruptive” behavior. *Psychology in the Schools*, 49(8), 794-808.

Vincent, C., Rollock, N., Ball, S., & Gillborn, D. (2012). Being strategic, being watchful, being determined: Black middle-class parents and schooling. *British Journal of Sociology of Education*, 33(3), 337-354.

Von Otter, C. and Stenberg, S. Å. (2015). Social Capital, Human Capital and Parent–Child Relation Quality: Interacting for Children’s Educational Achievement?. *British Journal of Sociology of Education* 36(7): 996-1016.

Wilder, S. (2014). Effects of parental involvement on academic achievement: A meta-synthesis. *Educational Review*, 66(3), 377-397.

Yan, W. (1999). Successful African American students: The role of parental involvement. *Journal of Negro Education*, 5-22.